

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

2023

KWAZULU-NATAL

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Kortverhale (40)

EN

AFDELING B: Drama (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: KORTVERHALE		
Beantwoord Verhaal A EN Verhaal B.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. Verhaal A	20	4
"Lugspieëling"		
EN		
Verhaal B	20	6
"Soldate in wit klere"		
OF		
AFDELING B: DRAMA		
Beantwoord slegs die EEN vraag.		
2. <i>Perdekrag</i>	40	8

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: LUGSPIEËLINGS – Mycelie Pienaar**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "LUGSPIEËLING" – Jackie Wolvaardt
EN

VERHAAL B: "SOLDATE IN WIT KLERE" – Hannah Bell

VERHAAL A: "LUGSPIEËLING" – Jackie Wolvaardt

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

"Kom," beveel hy en Rosina volg hom die gang af. O, sy wens Cath kan haar nou sien. Hulle sit seker en blok vir die eksamen. Wel, vir haar wat Rosina is, nee, Rose, sy is nou Rose, sal daar nooit weer prekerige onnies en snuffelrige tannies wees nie. Sy is op haar pad na roem en rykdom. Bus, as hy nou net hier by haar was. Maar sy sal 'n rol loslaan, sy sal, sy WEET dit. Die kameraman lyk vir haar gladverhaar en blink geolie, soos Cathy sou sê en sy kan nie help om vlugtig te glimlag nie. Die mannetjie beskou dit skynbaar as aanmoediging en laat sy hand intiem op haar skouer rus. "Kom," beduie hy, "lek so effens oor jou lippe, mond aanloklik oop. So ja ... " kliek-kliek blits die kamera. 5

- 1.1 Op watter dorpie het Rosina en haar ouers gebly? (1)
- 1.2 By wie se partytjie het Rosina vir Buster ontmoet? (1)
- 1.3 Waarheen het Buster vir Rosina geneem toe hulle in die stad aangekom het? (1)
- 1.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.4) neer.

"Maar sy sal 'n rol loslaan, sy sal, sy WEET dit." (Reël 4 en 5) Dit sê vir ons dat Rosina ...

- A baie talent gehad het.
- B van sing en dans gehou het.
- C baie seker was dat sy sukses sou behaal.
- D gedink het dat dit maklik sou wees om werk te kry. (1)

- 1.5 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.5) en die antwoord neer.

'n hiperbool; klanknabootsing; 'n vergelyking

- "So ja ... " **kliek-kliek** blits die kamera." (reël 8) is 'n voorbeeld van ... (1)

1.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Rosina het uitgepaas.
- Buster het vir Rosina 'n vreemde drankie gegee.
- Rosina het in 'n vreemde kamer wakker geword.
- Rosina en Buster het tot vroeg die volgende oggend gedans. (4)

1.7 Verskillende mense het elk hulle eie rol in Rosina se lewe gespeel.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.7.1 tot 1.7.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.7.1	Rosina se ouers	A	... het altyd gesê dat 'n mens net sukses behaal as jy hard werk.
1.7.2	Mnr. Du Patsi	B	... het vir Rosina gesê dat hierdie nie die regte manier was om haar drome waar te maak nie.
1.7.3	Red	C	... het Rosina se drome en ideale geken.
1.7.4	Die speurder	D	... het die hele tyd vir Rosina geleer dat 'n mens gestraf word as jy die verkeerde dinge doen.
		E	... het Rosina gereed gekry vir die oudisie.

(4 x 1) (4)

1.8 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.8.1 en 1.8.2) en die antwoord neer.

Rosina het Joseph as 'n kind gesien, maar hy was (1.8.1) (tevrede met/bekommerd oor) haar vriendskap met Buster. Rosina het gevoel dat Buster 'n man is, maar hy wou haar (1.8.2) (net gebruik om geld te maak/bederf met nuwe klere). (2)

1.9 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Rosina het Buster geglo toe hy gesê het dat hulle by 'n goeie hotel in die stad sou tuisgaan. (1)

- 1.10 Rosina se ouers het rapporteer dat sy saam met Buster weg is.
- 1.10.1 Waarom was dit verkeerd van Rosina om weg te loop? (1)
- 1.10.2 Waarom was dit goed vir Rosina dat meneer Du Patsi haar in die stad gaan haal het? (1)
- 1.11 Waarom laat die skrywer Buster en sy vriende so baie Engelse woorde gebruik? (1)
- 1.12 Waarom laat die slot van die verhaal jou goed voel? (1)

EN**VERHAAL B: "SOLDATE IN WIT KLERE" – Hannah Bell**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

Maar die vrees! Niks wou daarvoor help nie. Dit was iets bonatuurliks. En toe begin hy dink aan sy kinderjare, aan sy ouers, aan die Sondagskool. Aan die stories wat hy daar gehoor het. Hy kyk, en dit is asof die Verlore Seun voor hom kom staan. Bang en radeloos. En hy sien hoe hy opstaan en na sy vader gaan en sê: "Ek het teen u gesondig!"

5

Net daar het hy voor sy bed neergekniel en ook gesê: "Ek het teen U gesondig ... Ek het al die jare self beplan en geboer en my eie pad geloop ..." Hy het lank gebid en toe op sy knieë aan die slaap geraak. Opgestaan, in die bed geklim en weer soos 'n kind geslaap.

- 1.13 Waarom het die mense van Zimbabwe in hierdie tyd so swaar gekry? (1)
- 1.14 Aan wie het die Wanedzi-beesplaas behoort? (1)
- 1.15 Hoe het oom Labu geweet dat Nevil baie siek was? Noem TWEE dinge. (2)
- 1.16 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.16.1 tot 1.16.4) en die antwoord neer.
- 1.16.1 Oom Labu het besluit om Nevil na die dokter in ... te neem.
- 1.16.2 Nevil moes kyk vir los grond op die pad, want dit kon beteken dat daar 'n ... geplant is.
- 1.16.3 Die dokter het Nevil se siekte as ... gediagnoseer.
- 1.16.4 Nevil moes in die ... agterbly toe oom Labu terug is plaas toe. (4)

1.17 Oom Labu en Nevil het in moeilike omstandighede op die plaas gebly.

Kies elke keer die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.17.1 tot 1.17.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.17.1	Oom Labu het sy eie lewe gelei.	A	Die weermag het nie geweet dat oom Labu alleen op die plaas was nie.
1.17.2	Nevil wou nie gaan lê nie, want hy was nog te kort op die plaas.	B	Hy was bekommerd oor die inwoners se veiligheid.
1.17.3	Nevil het nie saam met oom Labu teruggegaan plaas toe nie.	C	Hy het hard gewerk en nie gekla nie.
1.17.4	Die vryheidsvegter het self die soldate met wit klere gesien.	D	Hy moes vir die kaptein wys waar hulle die vorige aand was.
		E	Hy het altyd 'n oplossing vir elke probleem gehad.

(4 x 1) (4)

1.18 Oom Labu het seker gemaak die huis was donker sodat niemand kon sien wat daar aangaan nie.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.19 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.19) neer.

"... weer soos 'n kind geslaap" (reël 8 en 9), beteken dat oom Labu ...

- A vroeg gaan slaap het.
- B nie lekker geslaap het nie.
- C vir 'n baie lang tyd geslaap het.
- D baie rustig en goed geslaap het. (1)

1.20 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.20.1 en 1.20.2) en die antwoord neer.

Oom Labu het met die gevangene gepraat. Eers was oom Labu (1.20.1) (kwaad/verbaas) dat die vryheidsvegters om sy huis rondgehoop het en later was hy (1.20.2) (dankbaar/ondankbaar) dat hy nie aangeval is nie. (2)

1.21 Waarom is dit gepas om die engele as "soldate" te beskryf? (1)

1.22 Waarom was dit 'n goeie besluit van oom Labu om nie die vorige aand na sy buurman toe te ry nie? (1)

1.23 Waarom kan 'n mens respek hê vir oom Labu? (1)

1.24 Hoe help die skrywer jou om die trauma van die oorlog beter te verstaan? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

BINKI:	Kyk, dis hoe Dukie gelyk het. (<i>Lucky kyk na die foto's. Binki sien dat hy nie beïndruk is nie.</i>) Jy hou nie van honde nie.	
LUCKY:	Ek doen nie spoilt pets nie. My ma is 'n domestic. Die geld wat sy kry, gaan vir kos en huishuur – en skoene – en as die skool moan omdat hulle al weer geld wil hê vir nonsens. (<i>Vies.</i>) Ons het nie geld vir 'n pop wat net vreet en piepie nie.	5
BINKI:	Wilma het gesê jy was wreed teenoor diere.	
LUCKY:	Ag, magtag! 'n Bleddie misdemeanourtjie!	
BINKI:	Wat het jy gedoen?	10
LUCKY:	(<i>Skud net sy kop.</i>) Ag, los dit. Gee my jou selfoon. Ek wil iets kyk. (<i>Binki gee haar selfoon. Lucky kliek.</i>) Jy't dan net ses contacts. Is dit 'n nuwe foon? (<i>Binki skud haar kop.</i>) Watse mens het net ses contacts? (<i>Lees.</i>) Hekwag. Noodnommer. Sabrina. Sabrina landlyn. Sabrina werk. Tannie Wilma. Wie's Sabrina?	15

2.1 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Lucky het Binki oor haar naam gespot.
 - Lucky se prokureur het hom by Wilma afgelaai.
 - Wilma het Lucky gedreig om hom weg te stuur.
 - Lucky wou nie sy sak in die stoorkamer gaan hang nie.
- (4)

2.2 Binki het haar selfoon vir Lucky gegee.

2.2.1 Wat het Lucky op Binki se selfoon gedoen nadat sy dit vir hom gegee het? Noem TWEE dinge. (2)

2.2.2 Waarom was dit vir Lucky snaaks dat Binki haar ma op haar naam genoem het? (1)

2.3 Waarom het Binki se ma vir Binki gevra om haar "Sabrina" te noem? (1)

2.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.4.1 en 2.4.2) en die antwoord neer.

Lucky en Binki se leefwêreldes het baie verskil. Lucky se ma het in ander mense se (2.4.1) (huise/tuine) gewerk en nie baie geld verdien nie. Binki se ma was 'n (2.4.2) (sakevrou/onderwyseres) en het baie oorsee gegaan vir werk. (2)

- 2.5 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Lucky moes elke Vrydag op Wilma se plaas gaan werk. (1)

- 2.6 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.6) neer.

" 'n Bleddie misdemeanourtjie!" (Reël 9)
Hiermee bedoel Lucky dat ...

- A hy niks verkeerds gedoen het nie.
B hy per ongeluk iets verkeerds gedoen het.
C Binki nie hoef te weet wat hy gedoen het nie.
D dit wat hy verkeerd gedoen het, nie so erg was nie. (1)

- 2.7 In hierdie drama speel die perde 'n belangrike rol.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die perde in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.7.1 tot 2.7.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.7.1	Kaizer	A	... was klein en baie spelerig.
2.7.2	Tinkerbelle	B	... het Lucky laat besef dat hy verkeerd optree.
2.7.3	Lady Jane	C	... se dood het Wilma laat besluit om mense te help.
2.7.4	Grace	D	... het nie daarvan gehou om na ander te luister nie.
		E	... was kalm en mooi met kinders.

(4 x 1) (4)

- 2.8 Ander diere het ook 'n groot rol in Binki en Lucky se lewens gespeel. Hulle het Binki en Lucky se lewens verander.

2.8.1 Waarom kan ons sê dat Binki se ervaring ("experience") met Dukie hartseer in haar lewe gebring het? (1)

2.8.2 Waarom kan ons sê dat Lucky se straf vir sy wreedheid teenoor diere goed was vir hom? (1)

- 2.9 Waarom laat die dramaturg (skrywer van die drama) Lucky so baie lelike woorde gebruik? (1)

- 2.10 Waarom voel jy jammer vir Lucky omdat hy nie geweet het hoe om reg teenoor diere op te tree nie? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

LUCKY:	Nee, dit is nie! Ek het die hele week aan jou gedink. Jy sal nie aan my vat as jy weet hoekom ek hier is nie.	
BINKI:	Waarom sal ek nie?	
LUCKY:	Want jy hardloop vlamme in om 'n bleddie brak te red. Ek en jy leef in verskillende wêrelde. Vampire Valley en Wisteria Lane. Ek kom van die agterkant en jy kom van golfing estates en huise met baie badkamers. <i>(Binki probeer iets sê, maar Lucky maak haar stil.)</i> Shame, nè. Jou huis het afgebrand, maar toe gee die bank sommer weer vir julle 'n ander een. Is ek reg? Sure, jy is skaam en vrekbang vir perde en ander mense en vir jou ma ook, big deal, maar my hele lewe brand elke dag so bietjies-bietjies af. En nou moet ek hier crap kom rondstoot omdat ek eendag, net een bleddie dag, dit nie kon vat dat my ma ...	5 10

- 2.11 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.
- 2.11.1 Al het Lucky van die "agterkant" af gekom, het sy ma elke aand self vir hulle kos gemaak. Lucky het vir Binki vertel dat hulle baie ... eet.
- 2.11.2 Binki se ma het liever saam met haar ... gekuier as om saam met Binki te wees.
- 2.11.3 Lucky het nie van ryk mense gehou nie. Hy het hulle ... genoem.
- 2.11.4 Omdat Binki so bang was vir die perde, het Wilma vir haar gevra om ... aan die saals te smeer. (4)
- 2.12 "Jy sal nie aan my vat as jy weet hoekom ek **hier** is nie." (Reël 1 en 2)
- 2.12.1 Op watter plaas was Lucky "hier" saam met Binki? (1)
- 2.12.2 Wie het gesê dat Lucky na hierdie plek toe moes kom? (1)
- 2.13 "En nou moet ek hier crap kom rondstoot ..." (Reël 11)
- Watter werk moes Lucky vir Wilma doen? Noem EEN. (1)
- 2.14 VOLTOOI die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die antwoord neer.
hartseer;	sarkasties;	opgewonde
- As Lucky in reël 7 vir Binki sê "Shame, nè", is hy ... oor wat Binki vir hom van die brand vertel het. (1)
- 2.15 Lucky se ma het naby haar werk gebly.
- Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

- 2.16 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.16.1 en 2.16.2) en die antwoord neer.

Binki was skaam en het (2.16.1) (baie/min) oor haar eie lewe vir ander mense vertel. Lucky (2.16.2) (het nie omgee wat hy sê nie/wou bewys hy is altyd reg) en het alles vir almal vertel.

(2)

- 2.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.17) neer.

"... maar my hele lewe brand elke dag so bietjies-bietjies af." (Reël 10 en 11)

As Lucky so sê, bedoel hy dat ...

- A hulle huis ook afgebrand het.
B daar elke dag probleme in sy lewe was.
C daar elke dag huise in hulle gemeenskap afgebrand het.
D sy ma die probleme in hulle lewens een vir een hanteer het.

(1)

- 2.18 Die dinge wat die verskillende karakters doen, het gevolge vir ander karakters.

Kies elke keer die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.8.1	Die prokureur het Wilma gevra om haar 'n guns te doen.	A	Gestremdes kon die ervaring van perdry ervaar.
2.8.2	Sabrina het Binki by Wilma gelos.	B	Lucky se ma het ander werk gekry.
2.8.3	Wilma het die perde se fisiese krag gebruik om mense te help.	C	Wilma het gesukkel om Lucky se negatiewe houding te verander.
2.8.4	Binki was skaam oor haar brandwonde.	D	Binki het nie na 'n skool toe gegaan nie.
		E	Binki het sekere werkies gekry om te doen.

(4 x 1)

(4)

- 2.19 Waarom was dit verkeerd van Binki se ma om haar by Wilma te los? (1)
- 2.20 Waarom was dit goed vir Binki dat sy by Wilma gebly het? (1)
- 2.21 Lucky was heeltemal verkeerd toe hy gedink het dat die bank vir Binki-hulle 'n nuwe huis gegee het nadat hulle huis afgebrand het.
Watter les het jy uit hierdie verkeerde optrede van Lucky geleer? (1)
- 2.22 Waarom laat die slot van die drama jou goed voel? (1)

[40]

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40